

KÜTAHYA İLİ YATIRIM DESTEK VE TANITIM STRATEJİSİ

Kütahya Yatırım Destek Ofisi

2017 - 2023

KÜTAHYA İLİ YATIRIM DESTEK VE TANITIM STRATEJİSİ

1. ANA METİN

Planlama, günlük yaşamda, neyin ve nasıl yapılacağına karar verme sürecini ifade eder. Küreselleşme süreci sonucunda ortaya çıkan ve bütün idari düzeyleri etkileyen rekabet her birimin kaynaklarını daha verimli bir biçimde kullanabilmesi için daha etkin bir planlama yapmasını zorunlu kılmaktadır. İçinde bulunulan durum, karşılaşılan sorunlar ve gelecekte ortaya çıkacak fırsat ve tehditlerle ilgili farklı bakış açılarını dikkate alan bir planlama karar alıcılara amaçlarına ulaşabilmeleri için en etkili yol ve yöntemleri belirleme ve uygulama şansı verir. Strateji kavramı, sözlük anlamıyla, rakiplere karşı üstünlük elde etmek veya arzu edilen bir sonuca ulaşmak için etkin planlama yapmak yeteneği veya sanatı olarak tanımlanabilir. Kentsel alanlar ve bu düzeydeki yönetim birimleri dikkate alındığında strateji kente çekilmek istenen üretim faktörleri ve yatırımcılar gözünde farklı ve rekabetçi bir pozisyonda olmak ve rakip birim ve alanlara kıyasla kendi birimini farklılaştıracak bir dizi faaliyetle bu farklılığı pekiştirmek olarak nitelenebilir.

İl yönetimi dikkate alındığında, stratejilerin üretildiği süreç olarak nitelenebilecek olan stratejik planlama, il yönetiminin bulunduğu nokta ile ulaşmayı arzu ettiği durum arasındaki yolu tarif eder. İl yönetiminin amaçlarını, hedeflerini, misyon ve vizyonunu ve bunlara ulaşmayı mümkün kılacak yol, yöntem, taktik ve uygulamaların belirlenmesini gerektirir. Yönetimin kullanabileceği tüm kaynakların stratejik planda ortaya konulan amaç, hedef, misyon ve vizyona uygun bir biçimde kullanılmasına, kaynak tahsisinde etkinliğin azami düzeye erişirilmesine ve hesap verme sorumluluğunun artırılmasına yardımcı olur.

Kütahya İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi Planı, TR33 Bölgesi Bölge Planı 2014-2023 ve Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporu göz önünde bulundurularak sanayi, turizm ve maden sektörlerine yönelik çalışmalarda bulunulacaktır. Kütahya İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi Planı'nın hayata geçirilebilmesi ve ortaya konan vizyon ve stratejilerin gerçekleştirilebilmesi İl yönetimi ile İl düzeyinde etkin olabilecek tüm birim ve vatandaşların katılımı ve Plan'ı benimsemeleri ile mümkündür. Bundan dolayı stratejinin hazırlık ve uygulama aşamalarında ilgili kurum ve kuruluşlar ile uyumlu ve işbirliği içinde gerekli adımlar atılacaktır.

TR33 Bölgesinin 2014-2023 dönemi için seçilen en uygun gelişme senaryosuna göre iktisadi gelişmeye yönelik hedefler ile Bölgenin rekabet gücü artacak; ayrıca, ilçeler arasında yakınsama düzeyinin artması ile gelişmişlik farkları en aza inecektir. Merkez-çevre modeli sonucu ortaya çıkacak büyüme odakları ile ülkeye gelecek doğrudan yabancı yatırımlar için gerek işgücü, gerek yaşam kalitesi, gerekse maddi koşullar açısından uygun çekim merkezleri yaratılabilecektir. Söz konusu merkezler, ulusal desantralizasyon politikalarının sonucu olarak ortaya çıkabilecek yatırım fırsatları için de Bölgeye avantaj sağlayacaktır. Bu doğrultuda, Bölgedeki lokomotif ve ekonomik dönüşümü tetikleyici sektör içsel dinamiklere ek olarak ulusal ve uluslararası yatırımlarla birlikte sanayi sektörü olacaktır.

Senaryoda belirtilen ulusal desentralizasyon politikaları sonucunda sanayiye doymuş çevre illerden ana sanayi veya ana yan sanayi ölçekli yerli ve yabancı yatırımların çekilmesine yönelik coğrafi konum ve ulaşım altyapısı ile Kütahya önemli bir konuma sahiptir.

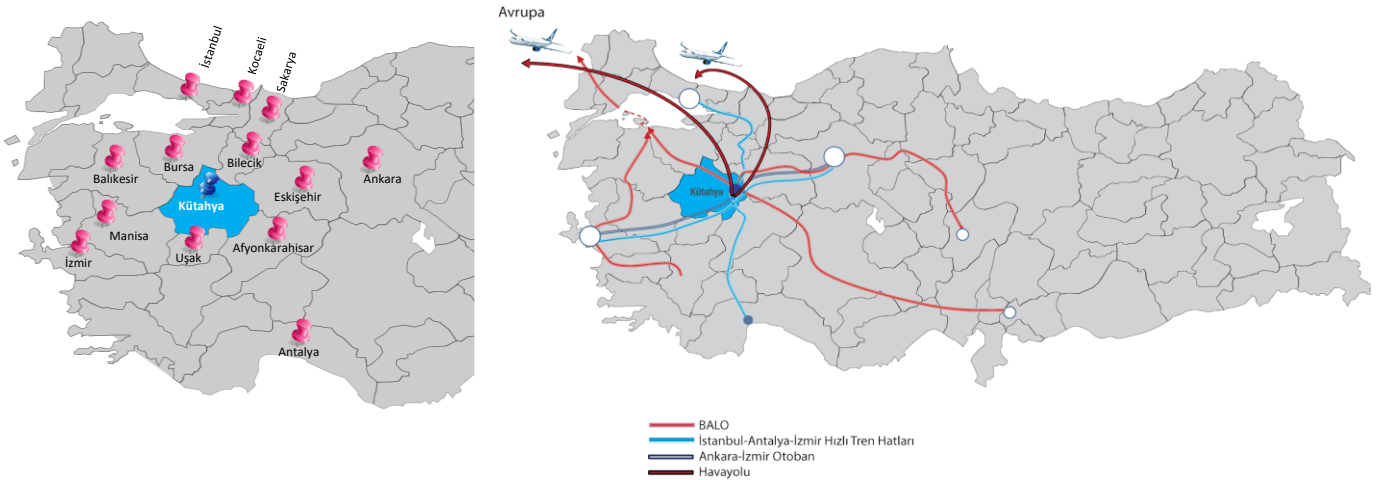
Kalifiye nüfus başta olmak üzere Bölge dışına göçü azaltmaya yönelik, il içinden ve dışından büyüme merkezlerine beşeri hareketlilik sağlanması için desentralizasyon politikalarının da etkisiyle çekilecek ulusal ve uluslararası yatırımlar sayesinde sanayi sektöründe ölçek, çeşitlilik ve katma değer sağlanacaktır. Yatırım fırsatlarının etkin değerlendirilmesinde öncelikli konulardan birisi olan yatırım yeri teminine yönelik ilde yeni yatırım alanlarının envanteri oluşturulacaktır. Aynı şekilde ilde büyük ölçekli yatırımlar için kurulması planlanan Zafer OSB'nin altyapı işlerinin hızlı bir şekilde tamamlanmasına yönelik farkındalık oluşturulacaktır.

1.1. MEVCUT DURUM

1.1.1. COĞRAFİ KONUM ve ULAŞIM

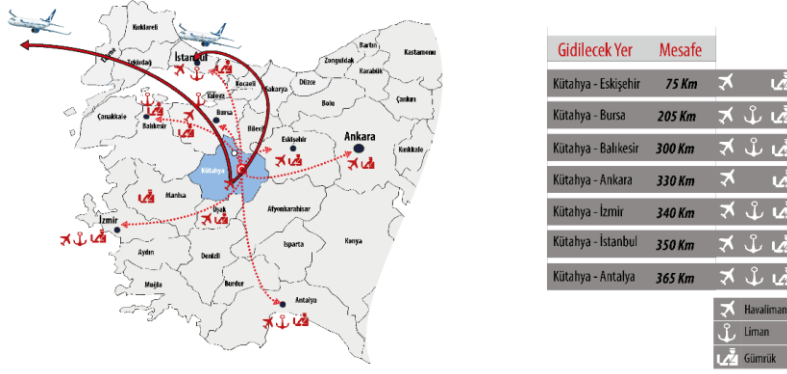
Sanayiye doymuş merkezlere olan yakınlığı ve gelişmiş ulaşım alt yapısı ile Kütahya yatırımcıları cezbeden avantajlı bir konuma sahiptir. Kütahya, Bursa, Bilecik, Eskişehir, Afyonkarahisar, Uşak, Manisa, Balıkesir illeri ile sınır komşusudur. Yüzölçümü 12.013,57 km² olan ilin 2015 TÜİK verilerine göre nüfusu 571.463'tür. Deniz seviyesinden yüksekliği ortalama 960 m'dir.

Şekil 1: Kütahya Coğrafi Konumu ve Ulaşım

Kütahya İli İstanbul, İzmir, Antalya ve Ankara gibi gelişmiş illere ve uluslararası bağlantıya sahip merkezlere hemen hemen eşit bir mesafede bulunmaktadır. Çevre illere ve ilçelere erişim sağlayan yollar paralı otoyol kalitesindedir. Kütahya'nın Altıntaş ilçesinde bulunan, Kütahya, Afyonkarahisar ve Uşak illerine hizmet veren Türkiye'nin ilk bölgesel havalimanı olan uluslararası Zafer Havalimanına 40 km uzaklıktadır. İstanbul - Antalya hızlı tren hattı Kütahya'dan geçecektir. Ankara ve İzmir hızlı tren hattı bağlantısı Afyonkarahisar üzerinden, Ankara-İstanbul hızlı tren hattı bağlantısı ise Eskişehir üzerinden yapılabilecektir.

Şekil 2: Önemli Merkezlere Uzaklık

1.1.2. BEŞERİ SERMAYE

Kütahya hızla kentleşen ancak kentleşmesini tamamlayamamış bir kent görünümündedir. Kırsalda yaşayanlar köy ve beldelerden en yakın ilçe ve kent merkezine doğru göç etmektedirler. Kütahya'nın 2015 yılındaki nüfusu 571.463'tür. Nüfus planlamalarına göre ülke geneli ve çevre illerin nüfusu 2023 yılında artacağı; Kütahya nüfusunun azalacağı öngörülmektedir. Bu durum, ilin mevcut sosyoekonomik gelişme eğilimlerine müdahale ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Gelişmiş laboratuvarları, teknoloji merkezleri ile Dumlupınar Üniversitesi (DPÜ) 11 Fakülte, 5 Yüksekokul, 4 Enstitü ve 16 Meslek Yüksekokuluyla 222 Programda yaklaşık 50 Bin öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır. DPÜ mühendislikten, tıpa, iktisadi ve idari bilimlerden eğitim bilimlerine ve teknik bilimlere yönelik çeşitli programlardan yılda ortalama 10 bin mezun vermektedir. Bu mezunların büyük çoğunluğunu ilde kalmamaktadır. Aynı şekilde 24 mesleki ve teknik liselerden çeşitli alanlarda yıllık ortalama 3 bin mezun verilmektedir. Fakat bu mezunların büyük bir kısmı ilde çalışmak yerine başka illerde çalışmayı tercih etmektedir.

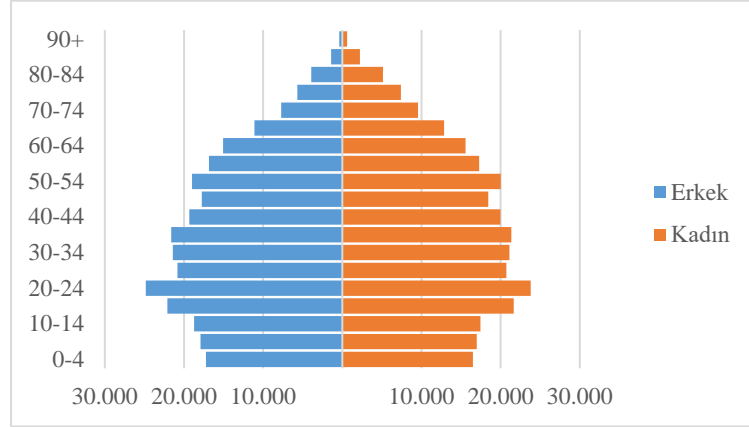
Tablo 1 – Kütahya ve Çevre İllerinin Nüfus Projeksiyonları

	2012 yılı nüfusu	2018 Yılı Öngörülen Nüfus	2023 Yılı Öngörülen Nüfus	Öngörülen Yıllık Ortalama Nüfus Artış Hızı (%)
Kütahya	573.421	571.035	565.664	-1,2
Afyonkarahisar	703.948	709.070	706.957	0,4
Manisa	1.346.162	1.366.768	1.370.823	1,7
Uşak	342.269	350.026	353.234	2,9
Bilecik	204.116	214.748	222.962	8,0
Eskişehir	789.750	857.005	908.347	12,7
Türkiye	75.627.384	80.551.266	84.247.088	9,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus Projeksiyonları (2012)

Kütahya'nın nüfusu ülke geneline oranla daha yaşlıdır. Grafik 1'deki Kütahya iline ait nüfus piramitleri incelediğinde Kütahya'da 20 yaş altı nüfusun payının ülke geneline göre daha düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca 20-24 yaş arasındaki nüfus grubunun fazla olması da dikkat çeken diğer bir husustur. Bunun nedeni olarak ilde bulunan üniversitedeki öğrencilerin bu yaş aralığında olması gösterilebilir. Buna ek olarak yaşlı nüfusun fazla olması (doğurgan çağıdaki nüfusun ve genç nüfusun az olması) doğurgan çağa ulaşacak nüfusun azlığını ortaya koymaktadır. Bu durum, mevcut eğilimlerle uzun vadede de Kütahya'nın nüfusteki ortalama yaşın ülke geneline göre daha fazla olabileceği anlamına gelmektedir. Genç nüfusun iş gücü piyasalarındaki önemi göz önüne alındığında nüfusu ilde tutacak veya çevre illerden göç çekecek politikalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Grafik 1: Kütahya İli Nüfus Piramidi

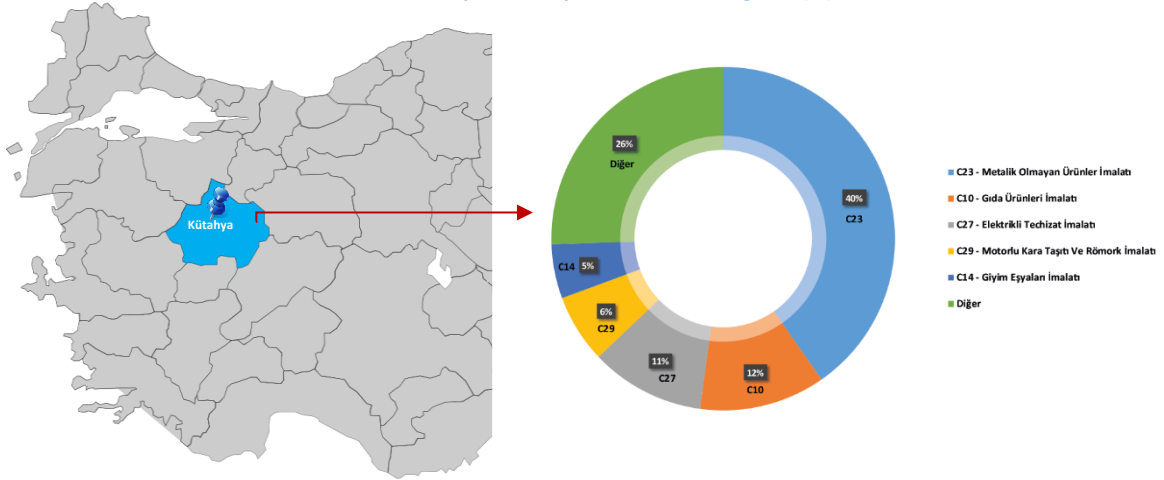

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (2015 Nüfusu); Zafer Kalkınma Ajansı (ZEKA) Hesaplamaları

1.1.3. SANAYİ ve EKONOMİK ALTYAPI

Kütahya sanayisi, ildeki yeraltı ve yer üstü kaynaklarına bağlı olarak şekillenmiştir. Buna bağlı olarak sanayi yapısını; seramik, porselen, madencilik, orman ürünleri ve hayvancılığa dayalı sanayi tesisleri oluşturmaktadır. Kütahya’da en çok kişinin istihdam edildiği ve %77,4’lük ihracat gerçekleştirdiği sektör diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatıdır. İldeki sanayi istihdamının %40’ını oluşturan bu sektörün ardından gıda ve tekstil sektörleri istihdam yönünden öne çıkmaktadır. İller bazında sanayi istihdamının dağılımı Grafik 2’de gösterilmektedir.

Grafik 2: Kütahya İli Sanayi İstihdamının Dağılımı (%)

Kaynak: SGK İstatistik Yıllığı (2015); ZEKA Hesaplamaları

Kütahya’da çini ve seramik, porselen, cam ürünleri imalatı önemli bir yer tutmaktadır. Geleneksel seramiklere dayalı imalat yapılmaktadır. İlin ileri teknoloji yani katma değerli seramik ürünlerin üretimine yönelik önemli bir alt yapıya sahip olmasına rağmen yarı iletken seramikler, kesici uç seramikler veya otomotiv gibi çeşitli sektörlerle hitap edecek bir ileri teknoloji seramik üretim tesisi bulunmamaktadır. Örneğin otomotivde kullanılan buji katma değer açısından önemli bir seramik üründür. İlde otomotiv, uzay ve havacılık, tıp ve elektronik gibi sektörlerle uygun ileri teknik seramik üretimi gerçekleştirilebilecek potansiyel vardır.

Geçtiğimiz son 10 yılda özellikle otomotiv yan sanayinde faaliyet gösteren OEM (Original Equipment Manufacturer) olarak otomotiv ana sanayinde üretim hatlarına doğrudan ara malı veren firmaların yatırım adresi olmuştur. Hali hazırda Kütahya’da faaliyet gösteren otomotiv yan sanayi firmalarında yaklaşık olarak 5 bin personel istihdam edilmektedir (Kütahya SGK İl Müdürlüğü Kasım 2016 OSB istihdam verisi). Ajansımız tarafından yerli otomobil üretim yeri ile ilgili yapılan çalışmalarda yerli otomobil üretimi için fizibilite raporu hazırlanmış ve ilgili mercilerle paylaşılmıştır.

Kütahya’da 6 organize sanayi bölgesi (OSB) mevcuttur. Bu OSB’lerden Simav OSB resmi olarak ilan edilmiş ancak OSB için belirlenen arazilerin büyük çoğunluğu şahıs arazilerinden olduğundan kamulaştırma sorunu yaşanmaktadır. Ayrıca Zafer Hava Limanına 8 Km uzaklıkta yer alan yeni kurulan Kütahya Zafer OSB’nin resmi başvuru işlemleri sonuçlanmış, Müteşebbis Heyeti kurulum aşamasına gelinmiştir. Kütahya OSB, Kütahya Merkez 2. OSB, Gediz OSB ve Tavşanlı OSB’de tahsis edilen arazilerde il geneli %75’in üstünde doluluk oranı olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Kütahya Organize Sanayi Bölgeleri Doluluk Durumları

OSB ADI	İMAR PLANI	PARSEL SAYISI	ÜRETİMDE OLAN	ÜRETİME ARA VEREN	İNŞAAT AŞAMASI	PROJE AŞAMASI	BOŞ	Proje Bazında Doluluk Oranı	İl Geneli Doluluk Oranı
	(HA)	(İMAR)	FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	PARSEL	(Üretim+İnşaat / parsel sayısı)*100	(Üretim+İnşaat / Parsel Sayısı)*100
KÜTAHYA 1. OSB	400	90	77	6	5	2	0	97,78%	76,56%
KÜTAHYA 2. OSB	349	39	12	0	5	14	8	43,59%	
GEDİZ OSB	120	35	20	0	4	1	10	68,57%	
TAVŞANLI OSB	123	28	11	0	7	1	9	64,29%	
SİMAV OSB	130	-	-	-	-	-	-	Parselasyonu yapılmadı	
ZAFER OSB	570	-	-	-	-	-	-	Kurulum Aşamasında	
İL GENELİ TOPLAM	1.692	192	120	6	21	18	27	76,56%	

Kaynak: Kütahya İli OSB Müdürlükleri (Aralık 2016)

Kütahya’da orta-yüksek teknoloji sektörlerde çalışanların payı ülke genelindekine yakın seviyedeysen, ildeki sanayi istihdamının orta-düşük teknoloji sektörlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Kütahya sanayisinde, ülke geneli ve yakın çevresindeki illerin tamamında olduğu gibi yüksek teknoloji sektörlerine geçişte sıkıntı yaşanmaktadır. Tablo 2’de görüleceği üzere ülke genelinde %1,5 olan yüksek teknoloji sektörlerin istihdamdaki payı Kütahya’da %0,1’dir.

Tablo 3: İmalat Sektörü İstihdamının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (%)

Bölge	Yüksek Teknoloji	Orta Yüksek Teknoloji	Orta Düşük Teknoloji	Düşük Teknoloji
Kütahya	0,1	19,8	51,1	29,0
Türkiye	1,5	15,8	31,8	50,9

Kaynak: SGK İstatistik Yıllığı (2015); ZEKA Hesaplamaları

Kütahya’da taş ve toprağa dayalı sanayilerdeki ihracat öne çıktığı görülmektedir. Kütahya’da cam, porselen ve seramik gibi ürünleri içeren diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı sektörünün payının %77,4’ü bulmaktadır. Önceki senelere göre bu sektörün ihracattaki payının az da olsa düşüşe geçtiği anlaşılmaktadır. Ancak ihracattaki bu durum yani tek sektöre bağımlılık küresel bir krizde ihracat oranlarını oldukça olumsuz etkileyecektir. İhracat yapılan sektörlerin çeşitlendirilmesine yönelik yatırımların yapılması büyük önem arz etmektedir.

Tablo 4: İhracatta Öne Çıkan Sektörler

Kütahya İli İhracatında Öne Çıkan Sektörler		
Sektör Adı	İhracat 2015 (1.000 Dolar)	Payı (%)
Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler	131.553	77,4
Ana Metal Sanayi	13.165	7,7
Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıtlar	5.996	3,5
İlk Üç Sektör Toplamı	150.714	88,6

Kaynak: TÜİK (2015); ZEKA Hesaplamaları

Ayrıca ülke genelindeki gibi Kütahya'nın da dış ticareti geliştikçe, dış ticaret açığı arttığı görülmektedir. 2005-2015 yılları arasında ildeki ihracat artış oranının % 255,0 olup bu oran ilde ülke geneline yakın seviyede olduğu görülmektedir.

Tablo 5: İllerin İhracat Değerleri

Bölge	İhracat (2005, Dolar)	İhracat (2015, Dolar)	2005-2015 Artış Oranı (%)
Kütahya	75.004.191	191.288.865	255,0
Türkiye	73.426.151.051	133.664.526.884	182,0

Kaynak: TİM, İhracat Rakamları (2015)

Kütahya yatırımcılara sunulacak önemli avantajlara sahip konumdadır. Teşvik sisteminde 4. bölge teşvikleri kapsamındadır. OSB'deki yatırımların teşvik sistemine göre bazı teşvik unsurlarında 5. Bölge desteği alması, OSB'lerin alt yapılarının büyük kısmının tamamlanmış olması ve özellikle Kütahya, Gediz ve Tavşanlı OSB arazi bedellerinin, su, elektrik maliyetlerinin çevre iller ile sanayiye doymuş illere göre oldukça düşük olması, önem arz etmektedir. Yeni kurulacak Kütahya Zafer OSB ile büyük ölçekli ana sanayi yatırımlarına uygun yatırım alanları oluşturulacak olması önem arz etmektedir. Ancak OSB'lerin bazı sorunlarının (kamulaştırma, genişleme sahalarındaki altyapı vs.) halledilememiş olması ve Simav ilçesindeki OSB'nin kamulaştırma sorunlarından dolayı kurulamamış olması, ilin potansiyelini değerlendirememesi açısından zayıf bir yönünü oluşturmaktadır. Kütahya'nın büyük ve sanayileşmiş şehirlere yakın olmasının pozitif etkilerinin yanı sıra kaynakların bu illere gitmesi ve halkın alışverişini çevre illerde yapması, ticaretin gelişimi ve kaynakların döngüsü açısından olumsuz bir görüntü oluşturmaktadır. Ayrıca, ilde girişimcilik kültürünün gelişmemiş olması ve firmaların küçük ölçekli, risk almayan, kurumsallaşma kültüründen uzak olmaları, Kütahya sanayinin diğer zayıf yönleri arasında sayılabilir.

1.1.4. TURİZM

Kütahya, tarih, doğa ve kültürün iç içe yaşadığı Kütahya bir yönüyle adeta doğal bir sit alanı iken diğer bir yönüyle de müze kent görünümündedir. Kütahya Frigyalılardan Lidyalılara, Perslerden Romalılara, Selçuklulardan Osmanlıya kadar birçok Anadolu medeniyetine ev sahipliği yapmış tarihte önemli şehirlerden biridir. Günümüze ulaşmış en canlı tarihi alanlardan biri Çavdarhisar ilçesinde yer alan dünyada ilk borsanın kurulduğu Aizanoi antik kentidir.

Kentte birçok sektörde olduğu gibi turizmde de rekabetin olmaması ve bunun da hizmet kalitesinin yetersizliği sonucunu doğurmasına neden olmaktadır. Kütahya turizm alanındaki potansiyelini tam anlamıyla kullanamamasının en büyük sebeplerinde biri turizm işletme belgeli tesis ve yatak sayısının son derece yetersiz olmasıdır. İldeki tesislerin doluluk oranı Türkiye Ortalamasının altındadır. Kütahya’da normal ve termal 5 yıldızlı otel ve kongre merkezi bulunmamaktadır. Mevcut tesislerde ise yeterli şekilde nitelikli personel olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra ilin profesyonel rehberlere sahip olmaması, az da olsa mevcutların daha hareketli turizm merkezlerini tercih etmesi Kütahya’nın turizm potansiyelinin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılmasında istenen verim alınmamaktadır.

Tablo 6: Tesislere geliş, geceleme, ortalama kalış süresi ve doluluk oranının Kütahya ili dağılımı (2015)

İl	Tesis Geliş Sayısı			Geceleme			Ortalama kalış süresi			Doluluk oranı(%)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
Kütahya	3.582	83.511	87.093	8.321	130.319	138.640	2,3	1,6	1,6	2,09	32,72	34,81
Türkiye	23.138.428	20.221.542	43.359.970	96.400.316	37.480.990	133.881.306	4,2	1,9	3,1	36,85	14,33	51,18

Kaynak: TÜİK, 2015

Kütahya tarihi yanında doğal ve termal kaynaklarıyla da öne çıkmaktadır. Termal turizmin gün geçtikçe önemli hale geldiği günümüzde şehir bu yönde ciddi bir potansiyele sahiptir. Ulaşım, tesis, hizmet ve kalite vb. yönlerden eksikliklerini tamamlayıp standartlarını yeterli bir düzeye çıkardığında Kütahya önemli bir termal turizm merkezlerinden biri haline gelebilecektir. 11 jeotermal kaynağı ve ülkemizde ilan edilmiş 82 Termal Turizm Merkezinden 8’ine sahip olan Kütahya termal turizm potansiyeli ülkemizin en zengin illerindedir. Bu kaynaklar oldukça yüksek termal değerlere sahiptir ve sağlık turizmi açısından son derece önemlidir. Kütahya’daki termal sular romatizmadan felç hastalıklarına, kadın hastalıklarından sinirsel rahatsızlıklara kadar bir dizi hastalığa derman olup, yerli ve yabancı turistlere şifa dağıtmaktadır. Bu anlamda Kütahya sağlık turizmi açısından önemli bir potansiyeldir. Bu amaçla Kütahya merkezde Yoncalı bölgesinde Sağlık ve termal turizm için yeni yatırım alanları oluşturulmaktadır. Termal turizm merkezleri yanında Yoncalı bölgesinde yer alan Ortaca Turizm Bölgesi (Doğa Turizmi) ile Kütahya alternatif turizm sunma potansiyeline sahiptir.

Kütahya’da gezi, yürüyüş, araştırma, gözlem ve tırmanma faaliyetlerini kapsayan doğa turizmi potansiyeli vardır. İlde doğa turizminde potansiyele sahip varlıklar Merkez ilçe ile Tavşanlı, Domaniç ile Simav ve çevresinde yoğunlaşmaktadır. Bu varlıklardan en çok potansiyel arz edenleri Gediz’deki Murat Dağı ile Domaniç’teki Kaşalç Tabiat Koruma Alanı’dır. Bu alanlar yürüyüş, trekking, doğa inceleme-araştırma amaçlı aktiviteler için sahip oldukları coğrafi

özellikler bakımından doğa turizminde değerlendirilebilecek önemli turizm varlıklarındandır. Gediz Murat Dağı hem termal turizm hem de kış sporları için önemli bir merkezdir.

1.1.5. MADEN

Kuzeybatı Anadolu'da yer alan Kütahya ili yeraltı kaynakları bakımından Türkiye'nin zengin illerinden biridir. Kütahya ili ve yakın çevresinde yapılan çalışmalar sonucunda önemli metalik maden ve endüstriyel hammadde kaynakları ile linyit oluşumları ortaya çıkarılmıştır. Başta bor ve kaolen olmak üzere gümüş, krom gibi 34 çeşit madene sahip olan Kütahya'nın bu zenginliği içerisinde aynı zamanda stratejik öneme sahip madenlerde bulunmaktadır.

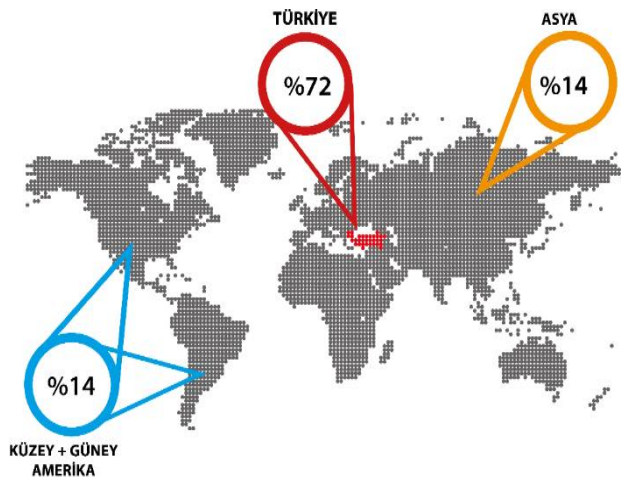
Türkiye'de işletilen tek gümüş madeni Kütahya'da yer almaktadır. Kütahya'daki madencilik sektörü çevre illerden farklı olarak kömür ve linyit çıkartılması alt sektöründe yoğunlaşmaktadır. Kütahya madencilik alt sektöründe kömür ve linyit çıkartılması alanında çalışan 2.455 kişi bu alt sektördeki toplam çalışanların %43,0'ını oluşturmaktadır. Kütahya'da baskın sektör olan kömür ve linyit çıkartılması sektörünün diğer illerin baskın sektörlerine kıyasla daha düşük istihdam oranına sahip olması ve ilde farklı madencilik alt sektörlerinde de istihdam oluşması ildeki yer altı kaynaklarının zenginliğiyle ilişkilidir. Madencilik alt sektörlerindeki istihdam ve madencilikteki payları Tablo 7'de verilmektedir.

Tablo 7: Madencilik Alt Sektörlerindeki İstihdam ve Madencilikteki Payları (%)

Sektör	Kütahya	Afyonkarahisar	Manisa	Uşak	Bilecik	Eskişehir
Kömür ve Linyit Çıkartılması	2.455	16	11.422	7	0	628
	43,00	1,10	86,00	0,60	0	16,90
Metal Cevher Madenciliği	797	13	750	743	150	637
	14,00	0,90	5,60	65,00	8,90	17,20
Diğer Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2.007	1.408	936	334	1.516	2.318
	35,20	94,70	7,10	29,20	89,80	62,60
Madenciliği Destekleyici Hizmet	446	49	170	59	23	123
	7,80	3,30	1,30	5,20	1,30	3,30
Toplam	5.705	1.486	13.278	1.143	1.689	3.706
	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: SGK İstatistik Yıllığı (2015)

Grafik 3: Dünya Bor Rezervi Oranları

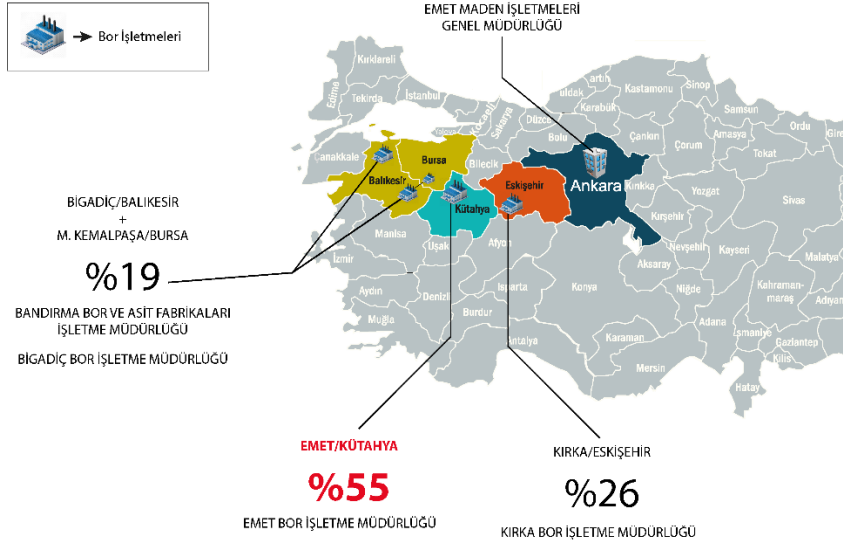

Dünyadaki önemli bor yatakları Türkiye, Rusya, Güney Amerika ve ABD'de olup dünya ticari bor rezervleri bu 4 bölgede toplanmaktadır.

Dünya bor rezervinin %72'sine sahip olan Türkiye'nin bilinen bor yatakları Kırka/Eskişehir, Bigadiç/Balıkesir, Kestelek/Bursa ve Emet/Kütahya'da bulunmakta olup, rezerv açısından en çok bulunan bor mineralleri ise kolemanit, tinkal ve üleksittir.

Türkiye'de bulunan bor madeni yataklarının %55'i Kütahya Emet'tedir. Emet ilçesinin mevcut bor rezervi dünya bor rezervinin %40'ına karşılık gelmektedir.

Grafik 4: Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne Bağlı İşletmeler ve Bor Rezervleri

Kaynak: Emet Bor İşletme Müdürlüğü

1.2. SORUN ALANLARI:

1.2.1. Hâlihazırda Yaşanılan Sorunlar

Yatırımcılara gerek OSB içerisinde gerekse OSB dışı hazine arazilerinde yatırım yeri teminine yönelik hızlı cevap verebilecek kabiliyetin oluşması için mekânsal gösterimlerin yapılabileceği, bulunan yatırım yerlerinin öz niteliklerinin güncellenebileceği, coğrafi bilgi sistemlerini temel alan uygulamalar kullanılmamaktadır.

Kütahya'nın sanayileşmesi için lokomotif olabilecek ana sanayi veya ana yan sanayi alanlarında yatırım yapılması önemlidir. Ancak bu tür yatırımların Kütahya'ya çekilebilmesi için mevcut OSB'lerdeki ve yatırıma uygun hazine arazilerindeki alt yapılarındaki eksikliklerin tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca, üniversite sanayi işbirliğinin tam olarak gerçekleştirilememesi, ileri teknolojiye dayalı ve yüksek katma değerli ürün üretilmemesi ve ar-ge çalışmalarının yapılabileceği bir merkezin yokluğu Kütahya'daki sanayi sektörünün önemli ve zayıf yönlerini oluşturmaktadır. OSB'lerin bazı sorunlarının (kamulaştırma gibi) halledilememiş olması ilin diğer önemli sorunlarından biridir. Son olarak, girişimcilik kültürünün gelişmemiş olması ve firmaların küçük ölçekli, risk almayan, kurumsallaşma kültüründen uzak olmaları, Kütahya sanayinin diğer zayıf yönleri arasında sayılabilir.

Madencilik sektöründe yaşanan sorun ise zengin bor rezervine ve çeşitli maden yataklarına sahip olan Kütahya'nın bu potansiyelin yeterince kullanamaması ve bu konuda farkındalık oluşturamamasıdır.

1.2.1.1. Açıklamalar

1.2.1.1.1. Sosyoekonomik Gelişmişlik ve Nüfus Yapısı: Kütahya'nın 1940 yılından itibaren nüfus artış hızı ve nüfus yoğunluğu verileri ele alındığında Türkiye ortalamasının oldukça altında kaldığı görülmektedir. Bununla birlikte il nüfusunun ülke geneline göre daha yaşlı olduğu gözlenmekte olup bu oranın artmakta olduğu anlaşılmaktadır. Bunun nedeni genç ve nitelikli nüfusun, ekonomik koşulların kısıtlı olması,

mevcut iş alanlarının yeterli olmaması ve yaşam kalitesinin düşüklüğü nedenleriyle çevredeki gelişmiş illere göç etme eğilimidir. Tablo 8’de görüleceği gibi Kütahya ili geçmiş yıllarda sürekli göç vermektedir.

Tablo 8: Yıllara Göre İllerin Net Göç Oranları (Binde)

Bölge	2011	2012	2013	2014	2015
Kütahya	-5,5	6,7	-5,3	-5,5	-5,0
TR33 Bölgesi	-4,8	1,8	-2,8	-4,1	-1,1

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (2015)

1.2.1.1.2. Sanayi Sektörü: Kütahya sanayisinde imalat sanayi önemli bir yer tutmaktadır. İmalat sanayinde faaliyet gösteren firmalar bilgi işlem makinelerinden gıdaya kadar geniş bir yelpazede yer almaktadır. Ancak katma değeri yüksek imalat sanayisi kollarında faaliyet gösteren firmalar azınlıktadır. Katma değeri yüksek imalat yatırımlarını ile çekmek amacıyla hali hazırda bulunan sorunların en aza indirgenmesi gerekmektedir. Bu sorunlardan en dikkat çekenleri, kalifiye eleman sorunu, yatırımcıya uygun yatırım yeri temini ve mevcut OSB’lerin alt yapı sorunlarıdır. OSB’lerin mevcut sorunları şu şekildedir;

- Genişleme sorunları Kütahya’da genişleme sorunları içerisinde Kamu yararı kararı alımlarının uzun sürmesi gösterilmiştir. Dolayısıyla kamulaştırma problemi genişlemede engel teşkil etmektedir.
- Faal olmayan OSB’ler sorunu Kütahya’da alt yapısı, sosyal, sağlık, itfaiye gibi sosyal ve teknik donatı tesisleri açısından tam anlamıyla bitmiş OSB bulunmamaktadır. Özellikle Simav OSB; sadece yeri belirlenmiş ve %1’i kamulaştırılmış bir OSB ve bu OSB’nin Termal Seracılık üzerine ihtisas OSB olması yönünde talepleri mevcuttur.
- Büyük yatırımlar için düşünülen Kütahya Zafer OSB’nin en önemli alt yapı sorunu doğalgaz temini görülmektedir.
- Kâğıt üstünde OSB’lerde yeterli yer bulunmamaktadır.
- Sanayi yatırımlarına uygun hazine arazisi envanteri yoktur.

1.2.1.1.3. Turizm Sektörü: Kütahya, gerek jeotermal olanakları, gerek tarih ve doğa turizmi açısından potansiyeli yüksek olmasına rağmen bu potansiyelin ekonomiye kazandırılması için yeterli ve kaliteli tesislere sahip değildir. Örneğin ilde kongre merkezine sahip bir 5 yıldızlı otel veya 5 yıldızlı termal otel bulunmamaktadır. Bununla birlikte kültür ve tarih anlamında tanıtım turlarına yönelik Kütahya’nın profesyonel rehberlere sahip olmaması ve bu yerlere gelecek ziyaretçilerin genel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik fiziki ve sosyal alt yapı mevcut değildir.

1.2.1.1.4. Madencilik Sektörü: Maden sektöründe önemli bir potansiyele sahip olan Kütahya’da maden ve kimya alanlarına hitap edecek bir ihtisas OSB bulunmamaktadır. Özellikle hali hazırdaki OSB’lerde maden ürünlerinin zenginleştirilmesi, kırma ve öğütme gibi işlemlerle imalat yapan firmalara uygun bir sanayi bölgesinin kurulmasına ihtiyaç vardır.

Tablo 9 – Sorun Alanları ve Yaşandığı Sektörler

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	Çevre İllere Göç Verilmesi ve Kalifiye Personel Sorunu	Sanayi, Turizm
2	Turizm Altyapı Ve Tesis Eksikliği (5 Yıldızlı Otel Eksikliği)	Turizm
3	Restorasyon Gerektiren Tarihi ve Kültürel Mirasa Sahip Metruk Yapılar	Turizm
4	Yoncalı Bölgesinde Termal ve Sağlık Turizmi İçin Ayrılan Yatırım Alanlarındaki Şahıs Arazilerinin Çok Olması	Turizm
5	Maden ve Kimyaya Dayalı İhtisas Sanayi Bölgesi İhtiyacı	Sanayi, Maden
6	Mevcut OSB'lerin Altyapı ve Kamulaştırma Sorunları	Sanayi
7	Yatırım Yeri Teminine Yönelik Yatırım Ortamını İyileştirme Kapsamında CBS Tabanlı Uygulamalarının Kullanılmaması	Sanayi, Turizm, Maden ve Hizmetler
8	Ana Sanayi veya Ana Yan Sanayinin Olmaması	Sanayi
9	Seramik Sektöründe Katma Değerli Teknik Seramik Üretiminin Olmaması	Sanayi

1.2.2. Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler)

Kütahya ilinde hâlihazırda bulunan bazı sorunların strateji döneminde devam edeceği öngörülmektedir. Kütahya ilinin 2023 yılına kadar çevredeki büyük şehirlere göç vermesi muhtemeldir. Özellikle genç ve kalifiye personelin ve yeni üniversite mezunlarının büyük şehirlere göç etmesinden dolayı yaşanan kalifiye personel sorununun strateji döneminde de yaşanacağı muhtemeldir. Turizm sektöründe muhtemelen yaşanabilecek sorunlar özellikle havayolu ulaşımının olmayışı ya da yok denecek kadar az oluşu ulaşım açısından en büyük engeli teşkil edecek olmasıdır. Kütahya iline gelecek özellikle yabancı turistlere rehberlik hizmeti verecek kalifiye rehber yokluğu ilin turizm sektöründeki zayıf yönlerinden biri olacağı muhtemeldir. Sanayi sektöründe ise Kütahya'daki bazı OSB'lerin kanayan yarası olan parselasyon ve ruhsat işlemlerindeki aksamalar yatırımcılar için büyük engeller oluşturmaya devam edeceği beklenmektedir.

Ayrıca yeni kurulan olan Zafer OSB'nin altyapı çalışmalarında gerekli finans kaynaklarına erişim ve bürokratik işlemlerin fazlalığı strateji döneminde karşılaşılabilecek muhtemel sorunlardandır.

1.2.2.1. Açıklamalar

1.2.2.1.1. Sosyoekonomik Gelişmişlik ve Nüfus Yapısı: Kütahya ilinin ekonomik koşulların kısıtlı olması, mevcut iş alanlarının yeterli olmaması ve sosyal yaşama yönelik altyapı yetersizliği nedenleriyle

genç ve kalifiye personelin çevredeki gelişmiş illere göç etme eğiliminin 2023 yılına kadar devam etmesi muhtemeldir.

1.2.2.1.2. Sanayi Sektörü: Kütahya’da sanayi sektöründe yatırımcıların karşısına çıkabilecek sorunlar incelendiğinde, firmaların kalifiye eleman temin etme sorunu, yatırımcıya uygun yatırım yeri temini ve mevcut OSB’lerin alt yapı sorunlarıdır. Limanı olmayan Kütahya’nın Ana Sanayi veya ana yan sanayi yatırımları yönünden tercih edilmemesi büyük yatırımların çekilmesinde risk oluşturmaktadır.

1.2.2.1.3. Turizm Sektörü: Sağlık ve termal turizmine yönelik yatırım yeri temininde şahız arazilerindeki hisseli maliklerin durumu strateji döneminde karşılaşılması muhtemel sorunlardan biridir. Hali hazırdaki tesislerde istihdam edilecek kalifiye personel temininde sıkıntılar devam edebilir. 5 yıldızlı Oteller yerine daha alt kategorideki tesislere yönelik yatırımların devam etmesi risk olarak görülebilir.

1.2.2.1.4. Madencilik Sektörü: Kütahya metalik olmayan mineral ürünlerin imalatında seramik ve cam sektöründe önemli bir yerdedir. Emet’te üretilen bor çoğunlukla bu sektörlerde kullanılmaktadır. Özellikle sırda kullanılan frit imalatında bor kullanımı yaygındır. Sektörde bor kullanımının arttırılmasına açık bir sektördür. Seramik ve cam sektöründe ısıl dayanım, mekanik dayanım, sağlık gereçleri, enerji hücreleri vb. gibi alanlarda birçok AR-GE çalışması yapılabilir. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Malzeme Bilimi ve Mühendisliği bölümü, Kimya Bölümü, Fizik Bölümü bu AR-GE çalışmalarını yapabilecek alt yapıya sahiptir. Özellikle İleri Teknolojiler Merkezindeki laboratuvarların birçoğu bu tür AR-GE çalışmalarına olanak sağlayabilecek kapasitededir. Bu konudaki farkındalık istenilen düzeyin çok altındadır. Maden potansiyeli oldukça fazla olan Kütahya’nın maden sektöründeki sanayileşmesinin yetersiz olduğu görülmekte olup bu sorunun çözümü için en kısa zamanda maden ve kimya alanlarına hitap edecek bir ihtisas OSB’nin Kütahya’ya kazandırılması önem arz etmektedir.

Tablo 10 – Muhtemel Sorun Alanları

No	Sorun Alanı	Yaşanması Muhtemel Sektörler
1	Genç ve Kalifiye (Ara Elaman) Personel Sorunu	Sanayi, Turizm
2	İşletmelerin Mevcut Personelinden Yeterli Verimi Alamaması	Sanayi, Turizm
3	Havayolu Ulaşımında Yetersiz Yolcu Miktarı Nedeniyle Sefer Sayılarının Az Olması	Turizm
4	Turizm Sektöründe Altyapı ve Tesis Eksikliğinin Devam Etmesi	Turizm
5	Yabancı Ziyaretçilere Yönelik Kaliteli Rehberlik Hizmetlerinin Sunulamaması	Turizm

6	İlin Tanıtımına Yönelik Farklı Dillerde Yeterli Dokümanın Bulunmaması	Sanayi, Turizm
7	Jeotermal Kaynakların Turizm Sektöründe Etkin Şekilde Kullanılmaması	Turizm
8	Yatırımcılara Sunulacak Güncel Yatırım Arazisi ve Yatırım Yeri Envanterinin Bulunmaması	Sanayi, Maden ve Hizmetler
9	OSB'lerde Parselasyon ve Ruhsat Sorunlarının Devam Etmesi	Sanayi
10	Zafer OSB'nin Kuruluş Protokolü İmzalanma ve Müteşebbis Heyeti Oluşturulma Sürecinin Halen Devam Etmesi	Sanayi
11	Maden ve Kimya Alanlarına Hitap Edecek Bir İhtisas OSB'nin Olmaması	Maden, Sanayi

1.3.HEDEFLER

Kütahya'nın başlıca sorunlarından biri ilin çevredeki büyük şehirlere göç vermesidir. Genç nüfusun iş gücü piyasalarındaki önemi göz önüne alındığında nüfusu ilde tutacak veya çevre illerden göç çekecek politikalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sorunun çözümü ise Kütahya'da öğrencilere sunulan staj olanaklarının artırılmasıdır. Bu şekilde işveren ile staj gören öğrenci arasındaki etkileşimin artmasına neden olacak olup stajını bitiren öğrencilerin iş hayatına aynı işletmede devam etmesine yani Kütahya'da kalmasını sağlayacaktır. Yakın zamanda kurulması planlanan Zafer OSB'nin bir an önce faaliyete geçmesi büyük önem arz etmektedir. Çünkü Zafer OSB Kütahya ilinde yatırım yapmak isteyip büyük parsel talebinde bulunan yatırımcılarına mevcut sanayi alanları ile cevap veremediğinden ortaya çıkmış bir projedir. OSB'nin faaliyete geçmesi ile büyük yatırımların Kütahya'ya çekilmesinin önünü açacak olup yaklaşık 10 bin kişilik istihdam sağlaması beklenmektedir. Dünya Bankası tarafından yürütülen Bölgesel Yatırım Ortamı Değerlendirmesi Projesi kapsamında gerçekleştirilen anket çalışmaları sonucunda da vurgulandığı gibi OSB'lerdeki parselasyon, ruhsatlandırma, kamulaştırma ve özellikle altyapı sorunlarının aşılması gerekmektedir. Bu sorunların aşıldığında mevcut OSB'lerden tam kapasitede faydalanabilecek ve bu şekilde yeni yatırımlar için alanlar açılmış olacaktır. Kütahya, göç veren bir il konumundan diğer bölgelerden göç alan bir merkez durumuna geçecektir. Bununla birlikte sanayi sektöründe çalışan personelin verimliliğini artırmak Kütahya ekonomisi için çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu konuda Ajansımızın faydalanıcısı olduğu bir Avrupa Birliği Projesi yürütülmektedir. 2017 yılı Ocak ayında başlaması planlanan eğitimler aynı yıl içerisinde sona erecektir. Ancak proje sonrasında faaliyetlerine devam edecek olan Bölgesel İnsan Kaynakları Geliştirme Merkezi (BİGEM) ile eğitim faaliyetleri devam edecektir. Ayrıca, özellikle sanayi sektöründe yatırım yapacak yatırımcılara sunulmak üzere yatırım yeri envanterinin en güncel haliyle hazırlanması gerekmektedir. CBS ile ilgili çalışmalara devam edilmekte olup 2017 yılından itibaren yatırımcıların hizmetine sunulması planlanmaktadır. Turizm sektöründe ise Kütahya'daki turist rehber ihtiyacını karşılamaya yönelik rehberlik kursları düzenlenerek kalifiye rehberler yetiştirilebilir. Madencilik sektöründe ise Kütahya'nın temel sorunu maden ve kimya

alanlarına hitap edecek bir ihtisas OSB'nin bulunmamasıdır. 2023 yılına kadar ihtisas OSB'nin kurulmasına yönelik ilgili kurum ve kuruluşlar ile toplantılar düzenlenecektir.

1.3.1. Açıklamalar

1.3.1.1. Sosyoekonomik Gelişmişlik ve Nüfus Yapısı: Kütahya'nın başlıca sorunlarından biri ilin çevredeki büyük şehirlere göç vermesidir. Bu sorunun çözümü ise Kütahya'da öğrencilere sunulan staj olanaklarının artırılmasıdır. Öğrencilerin katılacakları staj dönemlerinin uzatılması ve staj döneminde öğrencilere ücret sağlanması staja katılacak öğrenci sayısını artıracaktır. Ayrıca staj döneminin uzatılmasından dolayı işveren ile staj gören öğrenci arasındaki etkileşimin artmasına neden olacak olup stajını bitiren öğrencilerin iş hayatına aynı işletmede devam etmesini sağlayacaktır.

1.3.1.2. Sanayi Sektörü: Kütahya'da sanayi sektöründe yatırımcıların karşısına çıkabilecek sorunlar incelendiğinde, işletmelerin mevcut personeline yeterli verimi elde edememesi bu sorunların en başında geleceği görülmektedir. Bu sorunu Ajansımızın faydalanıcısı olduğu Zafer-İn Avrupa Birliği Projesi kapsamındaki Kobilere yönelik ücretsiz eğitimler ile belli bir oranda aşılabacağı öngörülmektedir. 2017 yılı sonrasında ise hizmetlerine devam edecek olan Bölgesel İnsan Kaynakları Geliştirme Merkezi ile kalifiye eleman ihtiyacını karşılamaya devam edecektir. 2023 yılına kadar OSB'lerdeki parselasyon, ruhsatlandırma, kamulaştırma ve altyapı sorunların tamamen ortadan kaldırılması için Kütahya İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Kütahya'daki OSB Müdürlükleri ile işbirliği içerisinde çalışmalar yapılacaktır. Kütahya için önemli olan diğer sorun ise yeni yatırımcılara sunulacak olan uygun yatırım yeri envanterini temin etme sorunudur. Bu sorunun aşılması için CBS ile ilgili çalışmalara devam edilecek olup söz konusu uygulama bölgedeki yatırımcıların hizmetine sunulacaktır. Müteşebbis Heyeti oluşturulma süreci tamamlanacak olan Zafer OSB'nin 2023 yılına kadar faaliyete geçmesi ile büyük yatırım yapacak yatırımcılar için yatırım alanı açılacaktır.

1.3.1.3. Turizm Sektörü: Strateji döneminde Kütahya ilinin turizm sektöründe karşılanacağı sorunların aşılması için bazı hedefler belirlenmiştir. Kütahya'daki konaklama sorunu için mevcut otel ve tesislerin daha kaliteli hizmet verecek düzeye getirilmesidir. Bunun için Ajansımızın Operasyon Faydalanıcısı olduğu Zafer-İn projesi kapsamında 2017 başlayacak olan eğitimlerden mevcut otel işletmelerinin faydalanması büyük önem arz etmektedir. Kütahya için 5 yıldızlı otel yatırımı fizibilite çalışması yapılması büyük önem arz etmektedir. Bu şekilde Kütahya iline otel yatırımı yapacak olan yatırımcıları 5 yıldızlı otel yapımına teşvik edecek veya bu süreci hızlandıracaktır. Bunun yanı sıra Kütahya'ya gelecek olan yabancı turistlere rehberlik hizmeti sunacak az sayıda rehberin bulunması ve mevcut durumda da kaliteli rehberlik

hizmetinin sunulmaması Kütahya'nın tanıtımına ve prestijine büyük ölçüde zarar vermektedir. 2023 yılına kadar Kütahya'daki rehber ihtiyacını karşılamak için eğitim sonunda sertifika verecek olan turist rehberliği kursları düzenlenecektir.

1.3.1.4.Madencilik Sektörü: Kütahya'nın mevcut maden potansiyelinin yeterince faydalanabilmesi için maden ve kimya alanlarına hitap edecek bir ihtisas OSB'nin faaliyet göstermesi gerekmektedir. Bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlar ile toplantılar düzenlenerek görüş alışverişinde bulunulacaktır. 2023 yılına kadar maden ve kimya alanlarında faaliyet gösterecek bir İhtisas OSB kurulacaktır.

Tablo 11 – Hedef Göstergeleri

No	Hedef	Gösterge
1	Genç ve Kalifiye Personelin İş Hayatına Kütahya'da Devam Etmesine Yönelik Staj Yapacak Öğrenci Sayısının Her Yıl %3 Olarak Artış Göstermesi	Staj Olanaklarının Arttırılması ve Staj Yapacak Öğrenci Sayısı
2	İşletmelerin Mevcut Çalışanlarından Aldıkları Verimin Artmasına Yönelik Her Yıl En Az 20 İşletme ve Her Bir İşletme Başına 10 Çalışanın Katılım Sağlaması	BİGEM Çalışmaları Kapsamında Düzenlenecek Eğitimlere Katılacak İşletme Sayısı ve Çalışan Sayısı
3	Yatırımcılara Güncel Yatırım Arazisi Envanterinin Sunulabilmesine Yönelik 1 Adet CBS Tabanlı Uygulama Geliştirilecek	CBS Tabanlı Uygulama Hizmetinin Alınması ve Uygulamaya Geçilmesi
4	OSB'lerdeki Parselasyon ve Ruhsat ve Altyapı Sorunlarının 2023 Yılına Kadar Aşılması	Kütahya'daki OSB'lerin Belirlenen Süre İçerisinde Parselasyon, Ruhsat ve Altyapı Sorunlarının Tamamen Çözülmesi
5	Büyük Ölçekli Yatırımlara Yönelik 1 OSB Kurulması	2023 Yılına Kadar Alt yapısı Tamamlanmış Olarak Zafer OSB'nin Yatırıma Açılması
6	Kütahya'da Ana Sanayinin veya Ana Yan Sanayinin Kurulmasına Yönelik Yatırımcı Çekme Faaliyetleri Kapsamında Her Yıl En Az 2 (iki) Sanayiye Doymuş İle Yatırım Tanıtım Ziyareti Gerçekleştirmek	Yatırım Çekmeye Yönelik Tanıtım Ziyaretlerinin Düzenlenmesi
7	Kütahya'yı Ziyaret Edecek Turistlere Kaliteli Rehberlik Hizmetlerinin Sunulmasına Yönelik 1 Merkezin Hayata Geçirilmesi	2023 Yılına Kadar Turist Rehberliğine Yönelik Eğitim Merkezinin Faaliyete Geçmesi
8	Kütahya Yatırım Ortamının Tanıtımına Yönelik Materyallerin Her Yıl Farklı Dillerde (Türkçe, İngilizce,) Güncellenmiş Olarak Hazırlanması ve Yatırımcının Hizmetine	Sunulması İlin Yatırım Potansiyelinin Tanıtımına Yönelik Farklı Dillerde Yeterli Dokümanın Bulunması
9	Maden ve Kimya Alanlarına Hitap Edecek Bir İhtisas 1 (bir) OSB'nin Kurulması	2023 Yılına Kadar Maden ve Kimya Alanlarına Hitap Edecek Bir İhtisas OSB'nin Kurulması
10	Kütahya'nın Yeterli ve Kaliteli Tesislere Sahip Olması	2023 Yılına Kadar 5 Yıldızlı Bir Termal Otelin Faaliyete Geçmesi
11	Yılda 1 (bir) Tarihi Binanın Daha Güvenli Hale Gelmesi ve Turizme Kazandırılması	2023 Yılına Kadar Germiyan Sokakta Bulunan Tarihi Binaların Restorasyon Çalışmalarının Tamamlanması

12	Yoncalı Bölgesindeki 5 Milyon m ² 'lik Turizm Yatırım Arazilerinin Yatırımcılara Hazır Hale Getirilmesi	2023 Yılına Kadar Belirlenen Alanda En Az Bir Turizm Tesisin Hizmete Girmesi
----	--	--

2. 2017 YILI EYLEM PLANI

2017 Yılı Eylem Planı, TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı ve Dünya Bankası tarafından yürütülen Bölgesel Yatırım Ortamı Değerlendirmesi Projesi Çalışmaları göz önünde bulundurularak sanayi, turizm ve madencilik sektörlerine yönelik hazırlanmaktadır. Sanayi, turizm ve madencilik sektörlerinde belirlenen sorunlar belirlenen hedefler dâhilinde en aza indirgenmeye çalışacaktır. Kütahya İl Stratejik Planı'nın stratejik planlama bakış açısıyla hayata geçirilebilmesi ve ortaya konan vizyon ve stratejilerin gerçekleştirilebilmesi İl yönetimi ile İl düzeyinde etkin olabilecek tüm birim ve vatandaşların katılımı ve Plan'ı benimsemeleri ile mümkündür. Plan'ın yönlendirici bir araç olabilmesi ve stratejik hedeflere ulaşılabilmesi için İl düzeyinde siyasal karar alma mekanizmasını etkilendirme ve yönlendirme gücüne sahip olan tüm kurumsal ve kurumsal olmayan faktör, birimlerin işbirliği ve eşgüdüm içerisinde hedefe ulaşmak için gerekli tüm çabayı göstermeleri önemlidir. Bundan dolayı Stratejide belirlenen hedeflere ulaşmada uygulanacak adımlarda Kütahya'daki ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile tam işbirliği içerisinde olunmasına önem gösterilecektir.

2.1.Açıklamalar

2.1.1. Sosyoekonomik Gelişmişlik ve Nüfus Yapısı:

A1.Kütahya'nın başlıca sorunlarından biri ilin çevredeki büyük şehirlere göç vermesidir. Bu sorunun çözüm yollarından biri Kütahya'da öğrencilere sunulan staj olanaklarının artırılmasıdır. Öğrencilerin katılacakları staj dönemlerinin uzatılması ve staj döneminde öğrencilere ücret sağlanması staja katılacak öğrenci sayısını artıracaktır. Ayrıca staj döneminin uzatılmasından dolayı işveren ile staj gören öğrenci arasındaki etkileşimin artmasına neden olacak olup stajını bitiren öğrencilerin iş hayatına aynı işletmede devam etmesini sağlayacaktır Bu konu hakkında ilgili kurum ve kuruluşlar ile görüşmeler gerçekleştirilecektir.

A2.İşletmelerin mevcut çalışanlarının verimliliğini artırmaya yönelik karşılaştığı sorunlar ise Avrupa Birliği Projesi kapsamında verilecek olan eğitimler ile çözüm bulunmaya çalışılacaktır. Ajansımızın faydalanıcısı olduğu Zafer-İn Avrupa Birliği Projesi kapsamında 2017 yılında kobilere verilecek olan ücretsiz eğitimler ile belli bir oranda aşılabacağı öngörülmektedir.

2.1.2. Sanayi Sektörü:

B1.2017 yılında mevcut OSB'lerdeki parselasyon, ruhsatlandırma, kamulaştırma ve altyapı sorunların azaltılması için Kütahya İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, KÜTSO ve Kütahya'daki OSB Müdürlükleri ile işbirliği içerisinde çalışmalar yapılacaktır.

B2.Kütahya için önemli olan diğer sorun ise yeni yatırımcılara sunulacak olan uygun yatırım yeri envanterini temin etme sorunudur. Bu sorunun aşılması için

2017 yılında da CBS ile ilgili çalışmalara devam edilecek olup söz konusu uygulama aynı yılda bölgedeki yatırımcıların hizmetine sunulacaktır.

B3.Sanayileşmesini tamamlamış büyük illerden Kütahya'ya yatırım çekmek amacıyla bu illerde faaliyet gösteren Ticaret ve Sanayi Odaları, İş Adamları Dernekleri gibi kurum ve kuruluşları ziyaret edilecektir.

B4.2017 yılı içerisinde Kütahya'nın yatırım potansiyelinin tanıtımına yönelik Türkçe ve İngilizce olmak üzere 2 farklı dilde tanıtım materyali hazırlanarak yatırımcının hizmetine sunulacaktır.

2.1.3. Turizm Sektörü:

C1.2017 yılında Kütahya'daki mevcut otel ve tesislerin daha kaliteli hizmet verecek düzeye getirilmesi için Ajansımızın Operasyon Faydalanıcısı olduğu Zafer-İN projesi kapsamında 2017 başlayacak olan eğitimlerden mevcut otel işletmelerinin faydalanması büyük önem arz etmektedir.

C2.Kütahya uzun zamandır ihtiyacı olan 5 yıldızlı termal otel yapımı için yatırımı fizibilite çalışması yapılması büyük önem arz etmektedir. Fizibilite çalışmaları için ilgili Kurum ve Kuruluşlar ile işbirliği içerisinde çalışılarak bu konudaki fizibilite raporu hazırlanacak veya hazırlattırılacaktır.

C3.İldeki rehberlik hizmeti konusundaki olumsuz durumun düzeltilmesi için 2017 yılında Kütahya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Kütahya İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile rehberlik kursları çalışmaları için görüşmeler gerçekleştirilecektir. Bu şekilde gelecek dönemde açılacak olan rehberlik kurslarının temeli oluşturulacaktır.

C4.Kütahya'da bulunan tarihi eserlerin bakımı ve restorasyonuna yönelik yeterli çalışmaların olmadığı görülmektedir. Bundan dolayı özellikle tarihi binaların metruk durumu çirkin bir görüntü oluşturmaktadır. Bu konudaki sorunlar Kütahya Belediyesi, İl Özel İdaresi ve Kütahya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü gibi kurum ve kuruluşları ile yapılacak toplantılar ile gerekli adımlar atılmasına yönelik kararlar alınacaktır.

C5.Yoncalı bölgesinde yer alan termal ve sağlık turizmi için belirlenmiş arazilerde özellikle arsa fiyatlarında yeknesaklık sağlanması için, birlik, kooperatif veya benzeri bir tüzel kişilik oluşturularak, arazilerin toplu olarak bir elde tutulması, yatırımcıya tek fiyat sunulması ve belirlenen turizm alanına yönelik alt yapı ihtiyaçlarının karşılanması sağlanacaktır.

2.1.4. Madencilik Sektörü:

D1.2017 yılında bu sektörde ilgili kurum ve kuruluşlar ile düzenlenecek toplantılar düzenlenecektir. Bu toplantılar ile Kütahya'daki maden sektörünün mevcut durumunu, bu sektörün gelişmesini engelleyen faktörleri ve en önemlisi maden ve kimya alanlarına hitap edecek bir ihtisas OSB'nin kurulmasında gerekli olan unsurları belirleyecek raporlar hazırlanacaktır.

Tablo 12 – Eylem Planı

Açıklama	No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
2.1.1.Sosyoekonomik Gelişmişlik ve Nüfus Yapısı	A1.	Staj Olanaklarının Arttırılması ve Mezun Olan Kalifiye Elemanın Kütahya’da Kazandırılmasına Yönelik Toplantıların Yapılması	Genç ve Kalifiye Personelin Çevre İllere Göç Etmesi	DPÜ	KÜTSO, Kütahya İl Milli Eğitim Müdürlüğü	10.000,00	12 AY
	A2. - C1.	Zafer-İN Projesi Kapsamındaki Eğitimlere Katılım Sağlayacak İşletmelerin, Eğitimlerden Maksimum Düzeyde Fayda Sağlamaları Bilgilendirme Hizmetlerinin Sunulması	İşletmelerin Mevcut Personelinden İstenilen Düzeyde Verim Almaması	ZEKA	-	5.000,00	12 AY
2.1.2.Sanayi Sektörü	B1.	OSB’lerdeki Parselasyon, Ruhsat ve Altyapı Sorunlarının Çözümüne Yönelik Rapor Hazırlanması	OSB’lerdeki Parselasyon, Ruhsat ve Altyapı (Elektrik, Doğalgaz ve Bunların Dağıtım Lisanslarının Alınması, vb.) Sorunları	ZEKA	Kütahya İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü - OSB Müdürlükleri, KÜTSO	50.000,00	6 AY
	B2.	CBS’nin Faaliyete Geçmesine Yönelik Adımların Atılması	Yatımcıların Güncel Yatırım Arazisi Envanterine Kolay Ulaşamaması	ZEKA	Kütahya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	50.000,00	12 AY
	B3.	Kütahya’ya Ana Sanayi veya Ana Yan Sanayiye Yönelik Yatırım Çekmek Amacıyla Büyük İllerdeki Kurum ve Kuruluşlara Ziyaretlerde Bulunulması	Ana Sanayi veya Ana Yan Sanayinin Olmaması	ZEKA	İŞKUR, SGK, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, OSB Müdürlükleri, KÜTSO	5.000,00	12 AY
	B4.	2 (iki) Farklı Dilde Kütahya Yatırım Ortamı Kitabının Hazırlanması ve Yatırımcının Hizmetine Sunulması	Lokomotif Ana Sanayi veya Ana Yan Sanayinin Olmaması, Turizm Altyapısı ve Tesis Eksikliği (5 Yıldızlı Termal Otel Eksikliği)	ZEKA	-	20.000,00	9 AY

Açıklama	No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
2.1.3.Turizm Sektörü	C2.	5 Yıldızlı Otel Yatırımı İçin Fizibilite Çalışmasının Yapılması	Turizm Altyapı ve Tesis Eksikliği (5 Yıldızlı Termal Otel Eksikliği)	ZEKA	Kütahya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, THY, TURSAB, KÜTSO	50.000,00	12 AY
	C3.	Turist Rehberliği Kursunun Faaliyete Geçmesine Yönelik Rapor Hazırlanması ve İlgili Kurumlarla Paylaşılması	Kütahya'yı Ziyaret Edecek Turistlere Kaliteli Rehberlik Hizmetlerinin Sunulamaması	Kütahya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	THY, TURSAB, KÜTSO, Zafer Havalimanı ZEKA	15.000,00	8 AY
	C4.	İlde En Az Bir Tarihi Yapının Restore Edilmesi	Tarihi Binaların Metruk Durumunun Neden Olduğu Olumsuzluklar	Kütahya Belediyesi	İl Özel İdaresi, Kütahya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	1.800.000,00	12 AY
	C5.	Arazilerin OSB'lerde Olduğu Gibi Bir Sistemle Yatırımcılara Sunulmasına Yönelik Çalıştay Yapılması	Yoncalı Bölgesinde Termal ve Sağlık Turizmi İçin Ayrılan Yatırım Alanlarındaki Şahıs Arazilerinin Çok Olması	Kütahya Belediyesi	İl Özel İdaresi ve Kütahya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bölgedeki Muhtarlıklar, KÜTSO, ZEKA	10.000,00	9 AY
2.1.4.Madencilik Sektörü	D1.	Maden ve/veya Kimya Alanlarına Hitap Edecek Bir İhtisas OSB'nin Kurulmasına Yönelik Fizibilite Hazırlanması	Maden ve Kimyaya Dayalı İhtisas Sanayi Bölgesi İhtiyacı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	KÜTSO, İldeki OSB Müdürlükleri, İl Özel İdaresi, Belediyeler ZEKA	50.000,00	6 AY

T.C. Zafer Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği

Adres: Cumhuriyet Mah. Öncü Sokak No:39, 43020,
Merkez-Kütahya, TÜRKİYE
Tel: (0274) 271 77 61-62
Faks: (0274) 271 77 63
E-posta: info@zafer.org.tr

YATIRIM DESTEK OFİSLERİ

Kütahya YDO

Adres: Cumhuriyet Mah., Öncü Sokak No:39,
43020, Merkez-Kütahya, TÜRKİYE
Tel: (0274) 271 77 61
Faks: (0274) 271 77 63
E-posta: kutahyaydo@zafer.org.tr

Afyonkarahisar YDO

Adres: Dört Yol Mah., Turgut Özal Cad., No: 69,
ATSO Binası, Kat: 2, 03100, Merkez/Afyonkarahisar
Tel: (0272) 212 20 70
Faks: (0272) 212 21 70
E-posta: afyonkarahisarydo@zafer.org.tr

Manisa YDO

Adres: Merkez Efendi Mah. Mimar Sinan Blv. No:127, TSO
Bülent Koşmaz Hizmet Binası Kat:1, 45020, Yunusemre/Manisa
Tel: (0236) 237 29 47
Faks: (0236) 239 49 51
E-posta: manisaydo@zafer.org.tr

Uşak YDO

Adres: Durak Mah., Fatih Cad., No: 2/404, Özmerkez
İş Merkezi, Kat: 4, 64100, Merkez/Uşak
Tel: (0276) 224 43 41
Faks: (0276) 224 43 42
E-posta: usakydo@zafer.org.tr